

PROPOZICIJE

TAKTONS 2024

**Javna medijska ustanova
„Radio-televizija Vojvodine”**

JAVNA MEDIJSKA USTANOVA
„RADIO-TELEVIZIJA VOJVODINE“
Petrovaradin, Kamenički put 45
Broj:
Dana:

U skladu sa članom 3. Pravilnika o organizaciji takmičenja tonskih snimaka „Taktons“ broj 181 od 27.09.2019.godine, Generalni direktor Javne medijske ustanove „Radio-televizije Vojvodine“ (u daljem tekstu: Organizator) donosi

PROPOZICIJE TAKMIČENJA TONSKIH SNIMAKA „TAKTONS“ 2024

1. OPŠTI DEO

1.1 NAZIV: TAKTONS

TAKTONS je međunarodno takmičenje tonskih snimaka čiji je nosilac prava javni medijski servis.

1.2 ORGANIZACIJA:

Takmičenje organizuje Javna medijska ustanova „Radio-televizija Vojvodine“. Takmičenje se održava svake druge godine, poslednjeg kvartala, u trajanju od 3 do 5 dana, u zavisnosti od obima prijavljenog takmičarskog materijala, programa.

1.3 CILJ TAKMIČENJA je da kroz prikaz vrhunskih rezultata dvogodišnje produkcije omogući odgovarajuće profesionalno vrednovanje dostignuća kreativne primene tehnike u rešavanju programskih zadataka u javnim servisima.

Takmičenje je efikasan instrument za proveru:

- produkciono-tehničke situacije u okviru sopstvene kuće,
- kontrolu i poboljšanje kvaliteta snimaka na osnovu jedinstvenih subjektivnih i objektivnih merila za ocenjivanje kvaliteta,
- utvrđivanje optimalne standardizacije zvučne kontrole,
- poboljšanje tehnologije rada u tehnici snimanja zvuka za Radio i Televiziju,
- dalje razvijanje metoda vrednovanja, sa ciljem da se postigne što bolja objektivnost,
- poštovanje stilskih pretpostavki u ostvarenju zvučne slike,
- realizaciju složenih umetničkih i tonsko-tehničkih ostvarenja,
- doprinosa u okviru međustudijske i međunarodne razmene programa.

1.4 Pravo učešća na takmičenju imaju snimci čiji je nosilac prava javni medijski servis, koji su snimljeni u periodu između održavanja dva TAKTONS-a i koji su objavljeni na programima javnog medijskog servisa. Pod pojmom nosilac prava podrazumeva se da je snimak nastao u sopstvenoj produkciji javnog medijskog servisa ili je snimak nastao po narudžbini i za potrebe javnog medijskog servisa.

- 1.4.1 BROJ I TRAJANJE SNIMAKA koji se mogu prijaviti za takmičenje propisan je i ograničen.
- 1.4.2 PRIJAVE UČEŠĆA Javni medijski servisi su dužni obaviti najmanje 30 (trideset) dana pre objavljenog početka takmičenja (formular – prijava)
- 1.4.3 TAKMIČARSKI SNIMAK treba poslati 30 (trideset) dana pre početka takmičenja. Prijave i snimke prispele po isteku propisanih rokova neće se uzimati u obzir.
- 1.4.4 IZBOR SNIMAKA koji se prijavljuju za takmičenje obavlja se interno u javnim medijskim servisima uz preporuku da se primenjuju parametri za ocenjivanje koji su definisani Propozicijama TAKTONS-a.
- 1.4.5 ZA TAKMIČENJE se ne mogu prijaviti snimci koji su već ranije konkurisali ili učestvovali na ovom takmičenju. Izuzetak čine snimci na koje se odnosi tumačenje tačke 2.3 ovih Propozicija.
- 1.4.6 ORGANIZATOR može da odluči o gostovanju poznatih ton-majstora, predavača i programskih radnika iz zemlje i inostranstva radi prikaza snimaka izvan konkurencije ili razmene iskustva.
- 1.4.7 ORGANIZATOR prispelim radovima dodeljuje šifru i pravi raspored slušanja. Redosled slušanja snimaka u pojedinoj kategoriji određuje se po slučajnom izboru, neposredno pre slušanja.

2. PODELA PROGRAMA ZA VREDNOVANJE/SLUŠANJE

- 2.1 SNIMCI PRIJAVLJENI za takmičenje po svom karakteru, sadržaju ili oblasti koju tretiraju, moraju pripadati nekom od sledećih žanrova:

U KONKURENCIJI RADIO

a) KLASIČNA MUZIKA.....	4 (četiri)	kategorije
b) ZABAVNA MUZIKA.....	4 (četiri)	kategorije
c) NARODNA MUZIKA.....	4 (četiri)	kategorije
d) GOVORNI PROGRAM.....	2 (dve)	kategorije

U KONKURENCIJI TELEVIZIJA

a) MUZIČKI SNIMCI	1 (jedna)	kategorija
b) REPORTAŽA.....	1 (jedna)	kategorija
c) TV DRAMA I FILM.....	1 (jedna)	kategorija
d) SERIJSKI IGRANI PROGRAMI.....	1 (jedna)	kategorija
e) JAVNA IZVOĐENJA.....	2 (dve)	kategorije

- 2.2. TAKMIČENJE će se proglasiti punovažnim samo ako je prijavljeno najmanje 3 (tri) različita Javna medijska servisa sa minimum po jednim snimkom u kategoriji.
- 2.3. UKOLIKO BROJ prijavljenih snimaka tj. broj Javnih medijskih centara ne dostiže propisanu vrednost (tri), žanr-kategorija gubi takmičarski karakter. Prijavljeni takmičari zadržavaju pravo da ih sledeći put ponovo kandiduju za isto takmičenje, čime se primenjuje izuzeće člana 1.4.5 ovih Propozicija. Ako se takmičarska kategorija ne održi, sledeći put Javni medijski servisi koji su imali snimke u konkurenciji mogu konkurisati i sa tim snimkom.

3. USLOVI ZA TAKMIČARSKE SNIMKE

- 3.1 Isti snimak ne može biti prijavljen u dve kategorije.
- 3.2 U okviru kategorije (Radio, TV) Tonmajstor/dizajner zvuka ili grupa autora Tonmajstori/dizajneri zvuka, može da prijavi samo jedan snimak.
- 3.3 UNUTAR ŽANROVA snimci se dele na sledeće kategorije:

RADIO:

Klasična muzika

- C1** – solistička, mali sastavi (8+1)- bez publike
- C2** – kamerni orkestri, veliki sastavi, horovi i orkestri - bez publike
- C3** – solistička, mali sastavi (8+1)-javno izvođenje sa publikom
- C4** kamerni orkestri, veliki sastavi ,horovi i orkestri-javno izvođenje sa publikom

Pop , rok, džez ...

- P1** – mali sastavi (8+1) - bez publike
- P2** – veliki sastavi i orkestri - bez publike
- P3** – mali sastavi (8+1) - javno izvođenje sa publikom
- P4** – veliki sastavi i orkestri-javno izvođenje sa publikom

Narodna, etno i world

- F1** – mali sastavi i ansambli (8+1) - bez publike
- F2** – veliki sastavi i orkestri - bez publike
- F3** – mali sastavi i ansambli (8+1)- javno izvođenje sa publikom
- F4** – veliki sastavi i orkestri- javno izvođenje sa publikom

Govorni snimci

- S1** – igrana radio drama (kratak siže preveden na engleski i integralni prevod dela koji se emituje)
- S2** – umetnički dokumentarni program (kratak siže preveden na engleski i integralni prevod dela koji se emituje)

TELEVIZIJA

Muzički snimci

M - bez obzira na sastav izvođača i vrstu izvođenja

Reportaža

R - bez obzira na sastav učesnika i vrstu izvođenja

TV drama i film

DF - bez obzira na sastav izvođača/glumaca i vrstu izvođenja

Serijski igrani program, SIP

Javna izvođenja

L1 - klasična muzika

L2 - ostale vrste muzike

3.4 BROJ SNIMAKA – RADIO

Svaki javni medijski servis koji učestvuje na takmičenju može prijaviti do 2 (dva) snimka u svakoj kategoriji.

3.4.1 TRAJANJE SNIMAKA – RADIO

C1 – do 05 minuta
C2 – do 05 minuta
C3 – do 05 minuta
C4 – do 05 minuta

P1 – do 05 minuta
P2 – do 05 minuta
P3 – do 05 minuta
P4 – do 05 minuta

F1 – do 05 minuta
F2 – do 05 minuta
F3 – do 05 minuta
F4 – do 05 minuta

S1 – do 10 minuta
S2 – do 10 minuta

3.5 BROJ SNIMAKA – TELEVIZIJA

Svaki javni medijski servis koji učestvuje na takmičenju može prijaviti do 2 (dva) snimka u svakoj kategoriji.

3.5.1 TRAJANJE SNIMAKA-TELEVIZIJA

Muzički snimci	M – do 05 min.
Reportaža	R – do 05 min.
TV drama i film	DF – do 05 min.
Serijski igrani program	SIP – do 05min.
Javna izvođenja	L1 – do 05min. L2 – do 05 min.

3.6 PRAVO UČEŠĆA imaju svi snimci proizvedeni od **26. septembra 2022. godine do 12. oktobra 2024. godine**. Izuzetak čine snimci, koji zbog primene člana 2.3 nisu učestvovali na takmičenju.

3.7 PRIJAVLJIVANJE se vrši formularom "REGISTRATION FORM" i šalje se na FTP server (**RF_kategorija_ime i prezime takmičara**) u formatu pdf.

3.8 SVAKI takmičarski snimak (CR) i TPD obrazac (pdf) moraju biti poslani na FTP server (**CR_kategorija_ime i prezime takmičara**), (**TPD_kategorija_ime i prezime takmičara**).

Preporuka je da svaki takmičarski snimak bude dostavljen organizatoru na nosaču zvuka i to na CD ROM, DVD ROM, USB, HARD DISK prilikom dolaska na takmičenje.

Podaci o snimku i snimci se smatraju poslovnom tajnom do okončanja takmičenja.

3.9 OPREMANJE snimaka treba da je prema priloženim preporukama Tehničke komisije TAKTONS-a.

3.9.1 TAKMIČARSKI snimak mora u potpunosti odgovarati podacima navedenim u formularu "REGISTRATION FORM". Tehnički neispravan snimak, netačnosti ili naknadne ispravke pre ili za vreme takmičenja, povlače za sobom diskvalifikaciju.

3.9.2 Slanjem prijave na konkurs, odnosno prijavljivanjem i slanjem snimka, podnosilac prijave (Javni medijski servis), prihvata uslove iz ovih Propozicija TAKTONS-a.

3.9.3 Slanjem prijave na konkurs, odnosno prijavljivanjem i slanjem snimka, podnosilac prijave (Javni medijski servis), daje saglasnost:

3.9.3.1 da se prijavljeni snimak preslušava u pripremi i tokom trajanja takmičenja, kao i za vreme trajanja takmičenja javno saopštava u prostorijama gde se održava takmičenje;

3.9.3.2 u slučaju da snimak pobjedi u nekoj od kategorija neisključivo je pravo da se nagrađeni snimak:

a) javno saopštava putem internet stranice Organizatora, odnosno

internet stranice posvećenj TAKTONS-u, na način koji omogućava preslušavanje na zahtev krajnjeg korisnika, u vreme i mesto koje on odabere, bez mogućnosti preuzimanja dela na trajni nosač (*streaming on demand*) vremenski i po broju bez ograničenja,

- b) u celosti ili u delovima koriste u svrhe produkcije medijskih sadržaja Organizatora posvećenih TAKTONS-u, uz neograničeno pravo korišćenja i raspolaganja medijskim sadržajima u kojima je sadržan snimak, kao njegov integralni i neodvojiv deo.

3.9.4 ORGANIZATOR ima pravo da sve prijavljene snimke čuva u arhivsko-dokumentacione svrhe.

3.9.5 Podnosilac prijave garantuje Organizatoru:

- 3.9.5.1 da su podaci iz prijave tačni;
- 3.9.5.2 da je nosilac prava na prijavljenim snimcima;
- 3.9.5.3 da je tonski snimak objavljen na programu javnog medijskog servisa;
- 3.9.5.4 da su regulisana sva prava nosilaca autorskog i srodnih prava na snimku povodom prijavljivanja i korišćenja snimaka u skladu sa Propozicijama TAKTONS-a, te da povodom korišćenja snimaka u skladu sa ovim propozicijama Organizator ne krši prava bilo kojih trećih lica.

3.9.6 ORGANIZATOR preuzima odgovornost za čuvanje snimaka od trenutka prispeća istih na FTP server TAKTONS-a.

3.9.7 SVA KORESPONDENCIJA u vezi takmičenja treba da se adresira na:

- **adresa pošte:**
Javna medijska ustanova „Radio-televizija Vojvodine“ (ZA TAKTONS)
Kamenički put 45,
21132 Petrovaradin,
Republika Srbija
- adresa elektronske pošte: **taktons@rtv.rs**

4. PRAVA I OBAVEZE

- 4.1 ORGANIZATOR se obavezuje da obezbedi sve uslove za takmičenje propisane Propozicijama TAKTONS-a.
- 4.2 ORGANIZATOR se obavezuje da u unapred opisanim uslovima čuva i sačuva za vreme takmičenja, sva moralna, materijalna i tehnička prava autora snimaka.
- 4.3 UČESNICI se obavezuju da pošalju članove za žiri i to: za RADIO dva člana a za TV jedan član
- 4.4 **Članovi žirija ne mogu biti i takmičari u kategoriji koju i žiriraju.** Po pravilu moraju biti tonmajstori, inženjeri zvuka ili dizajneri zvuka.

5. FORMULARI I DOKUMENTA

- 5.1 ORGANIZATOR JE OBAVEZAN da u cilju pravilnog odvijanja takmičenja pripremi sledeće formulare i dokumenta:
- O vremenu održavanja takmičenja i svim potrebnim rokovima;
 - Propozicije;
 - Formulare za prijavu snimaka na takmičenje (REGISTRATION FORM);
 - Obrasce za vrednovanje snimaka na takmičenju;
 - Obrasce opisa tehničkog postupka (TPD)
- (Propozicije će biti postavljene na zvaničnoj internet stranici organizatora i takmičenja u formatu PDF)*
(Svi obrasci, formulari će biti postavljeni na zvaničnoj internet stranici organizatora i takmičenja u formatu Word document.)
- 5.2 PO ZAVRŠETKU TAKMIČENJA donosi se zaključni dokument o rezultatima takmičenja, organizuju se razgovori sa stručnim analizama, iskustvima, utiscima itd.
- 5.3 Za lakše razumevanje dokumenata, prepiske i komunikaciju službeni jezik TAKTONS-a će biti engleski.

NAPOMENA:

Takmičarski snimci bez priloženog TPD obrasca izuzeće se iz konkurencije i biće diskvalifikovani.

6. POSTUPAK I METODIKA VREDNOVANJA SNIMAKA

- 6.1 OCENJIVAČKA TELA - žirije sačinjavaju članovi koji su delegirani iz Javnog medijskog servisa koji se takmiči, shodno članu 4.3.
- 6.1.1 Organizator imenuje do 5 (pet) stalnih članova žirija od kojih su uvek prisutna 2 (dva) člana na žiriranju kategorije.

6.1.2 Takmičarsku komisiju čine svi prisutni delegirani članovi iz Javnih medijskih servisa učesnika takmičenja.
Takmičarska komisija imenuje Predsednika takmičarske komisije.

6.1.3 ŽIRI – Za svaku kategoriju ukupan broj članova žirija je 7 a od njih su:
2 stalna člana žirija
5 članova se bira žrebom

Prilikom žrebanja, poželjno je da članovi žirija budu stručnjaci za pojedine žanrove, kategorije. (Na primer muzičke, dramske ili televizijske snimke da ocenjuju stručnjaci koji su iskusni u takvim poslovima.)

6.1.4 Izbor članova žirija, od prijavljenih kandidata iz Javnih medijskih servisa učesnika takmičenja, verifikuje Takmičarska komisija za svaku takmičarsku kategoriju.

6.2 ARBITRAŽNA KOMISIJA je telo sastavljeno od maksimalno pet poverenika koji se biraju od poverenika Javnih medijskih servisa učesnika na takmičenju s tim da članovi arbitražne komisije ne mogu biti članovi žirija. Zadatak arbitražne komisije je rešavanje svih spornih situacija u toku takmičenja, koje mogu dovesti u pitanje regularnost takmičenja. Ukoliko se ustanovi zloupotreba rada nekog od članova žirija, arbitražna komisija ima obavezu da takvog člana žirija suspenduje iz takmičenja, a sporno ocenjivanje ponovi naknadnim slušanjem takmičarskih snimaka, koje ocenjuje novi izabrani član žirija. Njegova ocena se dodaje ukupnom zbiru ocena članova koji su prethodno ocenjivali snimke u spornoj kategoriji. Suspendovanom članu žirija neće biti dozvoljeno da na idućim TAKTONS-ima bude član žirija ili Arbitražne komisije. Poželjno je da članovi komisije poznaju oficijelni jezik – engleski.

6.2.1 U slučaju sporne situacije u nekoj od kategorija, prilikom ocenjivanja i sl., članovi žirija za konkretnu kategoriju dostavljaju primedbe Arbitražnoj komisiji u pisanoj formi najkasnije 60 (šezdeset) minuta nakon preslušane cele kategorije.

6.3 POSTUPAK VREDNOVANJA takmičarskog snimka izvodi se ocenjivanjem istog po unapred propisanim parametrima za subjektivno vrednovanje kvaliteta zvučnih zapisa.

6.4 ČLANOVI ŽIRIJA vrednovanje istog takmičarskog snimka obavljaju istovremeno po različitim parametrima, beležeći svoje ocene na zasebnim obrascima.

6.5 ČLANOVI ŽIRIJA dužni su svoje ocene upisati u obrasce za vrednovanje odmah po završenom slušanju takmičarskog snimka a najduže u roku od 1. (jednog) minuta.

6.6 Ocene se saopštavaju na kraju takmičarskog dela TAKTONS-a, na taj način, što se prikazuje prosečna ocena po snimku.

7. NAGRADE TAKMIČENJA

U CILJU DALJEG podsticanja i usavršavanja svih delatnosti na polju snimanja zvuka, na TAKTONS-u se dodeljuju sledeće nagrade:

- po jedna nagrada za svaku od takmičarskih kategorija za najbolje ocenjeni snimak (za fizičko lice – Tonmajstor/dizajner zvuka);
- po jedna nagrada:
 - a) za javni medijski servis sa najviše pobeda u radijskim kategorijama i
 - b) za javni medijski servis sa najviše pobeda u televizijskim kategorijama;
- velika nagrada za najuspešniji RTV centar – javni medijski servis sa najviše pobednika (zbirno u radijskim i televizijskim kategorijama);
- nagrada „Ivan Fece“ za Tonmajstor/dizajner zvuka čiji snimak je ostvario najvišu prosečnu ocenu.

Za ORGANIZATORA
Generalni direktor

Goran Karadžić

Prilog 1

Format takmičarskih snimaka

Formati takmičarskih snimaka na TAKTONS-u 2024. godine su:

1. za RADIO – stereo

wave format 48 kHz, 24 bit (FTP server – 30 dana pre početka takmičenja).

Svaki takmičarski snimak je neophodno snimiti na CD ROM, DVD ROM, USB, HARD DISK i predati organizatoru prilikom dolaska na takmičenje.

2. za TELEVIZIJU – stereo (FTP server – 30 dana pre početka takmičenja)

Takmičarski snimak se šalje u dva odvojena fajla i to, audio: wave format 48 kHz, 24 bit video: u ekstenziji **m2v**, bez obzira na dubinu kompresije (10Mb/s, 15Mb/s, 25Mb/s za MPEG format).

Svaki takmičarski snimak je neophodno snimiti na DVD ROM, USB, HARD DISK i to tako što jedan fajl čini video a drugi fajl audio sadržaj u traženom formatu i predati organizatoru prilikom dolaska na takmičenje.

Za radijska ostvarenja

1.1 Opis načina opremanja

1.1.2. Nivo snimanja

Tonski materijal je potrebno snimiti u formatu: wav, 24 bit, 48 kHz. Nivo po standardu: -23 LUFS (standard EBU R128) - Loudness. Maksimalni dozvoljeni True Peak nivo: -1dBTP

1.1.3. Merni tonovi

Organizator dostavlja svim učesnicima merni ton (-9dBFS) za identifikaciju levog kanala sa snimljenim tekstom na engleskom u trajanju 10s.

Merni ton je potrebno snimiti ispred takmičarskog snimka na sledeći način:

MERNI TON	PAUZA	TAKMIČARSKI SNIMAK
10 s	5 s	trajanje takmičarskog snimka
jedan fajl		

Za televizijska ostvarenja

2.1 Opis načina opremanja

Merni tonovi

Organizator dostavlja svim učesnicima merni ton (-9dBFS) za identifikaciju levog kanala sa snimljenim tekstom na engleskom u trajanju 10s.

Merni ton je potrebno snimiti ispred takmičarskog snimka na sledeći način:

MERNI TON	PAUZA	TAKMIČARSKI SNIMAK
10 SEKUNDI 75% BAR SIGNALA	CRNO	TRAJANJE TAKMIČARSKOG SNIMKA
10 s	5 s	trajanje takmičarskog snimka
jedan fajl		

Snimak treba na početku da sadrži 10 sekundi 75% BAR signala, potom 5 sekundi CRNO.

Za vreme BAR-a na levom kanalu treba da bude 1KHz sa nivoom od -9dBFS-a, a za vreme CRNOG treba da je tišina.

2.1.1. Nivo snimanja

Tonski materijal je potrebno snimiti u formatu: wav, 24 bit, 48 kHz. Nivo po novom standardu: -23 LUFS (standard EBU R128) - Loudness. Maksimalni dozvoljeni True Peak nivo: -1dBTP

Prilog 2

STANDARDI

SUBJEKTIVNO VREDNOVANJE KVALITETA ZVUČNIH ZAPISA

1. Područje primene

Ova preporuka predstavlja metodska osnovu za subjektivno vrednovanje snimljenog zvuka za radio i televiziju.

Preporuka je usvojena na osnovu elemenata Preporuke P7 JRT Standardi iz juna 1984. kao i uvažavanjem elemenata EBU preporuke iz avgusta 1997. godine.

2. Merila za vrednovanje

Za procenu kvaliteta snimaka preporučuje se šestostepena skala ocena. Prilog br 1. Procena kvaliteta snimaka sprovodi se na osnovu parametara datih u prilogu 2. Na osnovu ocenjivanja pojedinačnih parametara svaki ocenjivač, po subjektivnom nađenju, svodi jednu opštu ocenu, koja neposredno vrednuje kvalitet priloženog snimka.

3. Način slušanja

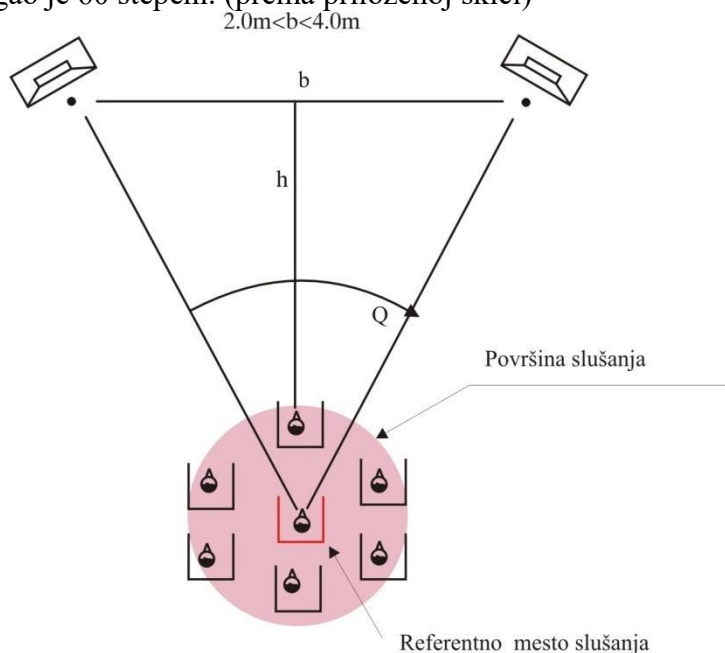
Slušanje se obavlja u akustičko-tehnički kontrolisanim uslovima, prema preporukama EBU, preporuka R22.

Ocenjivanjem se mogu baviti ljudi koji neposredno rade, na profesionalan način, u proizvodnji zvučnih zapisa, normalnog zdravstvenog stanja u pogledu slušnih sposobnosti i da pre ocenjivanja nisu izlagani povećanoj buci.

Sama pozicija ocenjivača definisana je na osnovu preporuke EBU dokument TECH 3276, prilog 1.

Po ovoj preporuci najviše je dozvoljeno 7 (sedam) ocenjivačkih mesta u stereo zoni slušanja koja je kružnog oblika sa poluprečnikom od 0,7 m.

Širina stereo baze je od 2 do 4 metra, a centar slušanja ili idealno mesto je na 0.9 m umnoška širine baze. Ugao je 60 stepeni. (prema priloženoj skici)

4. Merenja

Pre početka slušanja potrebno je obaviti objektivna akustička merenja koja obuhvataju: vreme reverberacije, frekvencijski odziv monitorskih zvučnika, uticaj studija na reprodukciju itd., u skladu sa preporukama EBU TECH 3276, odeljak 2.

5. Ocenjivanje

Ocene se upisuju u ocenjivački list koji ocenjivači dobijaju neposredno pre seanse. Izgled lista je u prilogu br. 3. U list se upisuje ime i prezime ocenjivača i naziv RTV centra, pozicija sedenja (1-7), datum ocenjivanja. Ocenjivač verifikuje obrazac svojim potpisom.

Prilog 3

Skala ocena za apsolutno vrednovanje

Za procenu kvaliteta, odnosno perceptibilnosti nedostataka ili smetnji, preporučuje se šestostepena skala ocena:

Značenje pojedinih parametara		Područje ocena kod usrednjavanja	
Ocena kvaliteta	Ocena smetnji		
1	Loše	Nabrojani nedostaci veoma smetaju.neprekidno	1,00.....1,49
2	Jedva dovoljno	Mnogi nedostaci jasno smetaju.često	1,50.....2,49
3	Upotrebljivo/dovoljno	Brojni nedostaci pomalo smetaju, povremeno	2,50.....3,49
4	Dobro	Nekoliko nedostataka se zapaža, koji povremeno smetaju	3,50.....4,49
5	Vrlo dobro	Nekoliko nedostataka se zapaža koji ne smetaju	4,50.....5,49
6	Izvanredno	Nedostaci se uopšte ne zapažaju	5,50.....6,00

Prilog 4

Glavni parametri i pomoćni parametri

GLAVNI PARAMETRI	POMOĆNI PARAMETRI	PRIMERI
1. Utisak o prostoru	Homogenost zvuka u prostoru Reverberantnost Akustički balans Perspektiva Prikaz veličine studija	Osećaj reverberacije u prostoru (previše/suvo) Odnos direktnog i indirektnog zvuka Preveliki/premali prostor
2. Stereo utisak	Balans Stabilnost zvučne slike Širina zvučne slike Preciznost lokalizacije Lokalizacija sredine	Široko/usko Precizno/neprecizno Pojava skokovitih prelaza
3. Prozračnost	Definisanost zvučnog izvora Vremenska prozračnost Razumljivost teksta	Jasno/mutno maskiranje
4. Ravnoteža zvuka	Definisanost zvučnog izvora Dinamički opseg Izbalansiranost glasnoće	Suviše glasan/suviše tih izvor zvuka Komprimovan zvuk/ Prirodna ravnoteža
5. Boja zvuka	Boja zvuka Prelazne pojave	Mutno/oštro Tamno/svetlo Toplo/hladno
6. Šumovi i smetnje	Prisutnost fenomena kao što su elektronski šum, buka publike, bitna (digitalni bit) greška, izobličenja itd.	Prisutne smetnje i šumovi/ nisu prisutne smetnje i šumovi
7. Efekti	Ocenjuje se kod radio i TV drame!	Efekti su u funkciji dela Efekti nisu u funkciji dela Narušavaju umetničku konstrukciju Doprinosu umetničkoj i rediteljskoj koncepciji
8. Opšti utisak	Upisuje se jedna ocena koja uvažava prethodne parametre	

Definicija glavnih i pomoćnih parametara

AKUSTIČKI BALANS

Predstavlja subjektivni utisak o odnosu između direktnog i indirektnog zvuka.

AKUSTIČKI ŠUM

Neželjeni zvuci koji potiču od raznih uređaja u akustičkom prostoru, kao što su uređaji za klimatizaciju prostora, pomeranje stolica, spoljašnja buka itd.

OSEĆAJ VELIČINE PROSTORA

Subjektivni utisak o prividnoj veličini prostora, stvarnoj ili veštački oblikovanoj uz pomoć dodatnih uređaja, u odnosu na model očekivanja.

BITNA GREŠKA

Diskretan šum ili izobličenje prouzrokovano digitalnim sistemom.

UTISAK O DUBINI PROSTORA

(Depth perspective): Subjektivni utisak o dubini zvučne slike odnos prednji plan, drugi plan. (Prilikom ocenjivanja moraju se imati u vidu i uslovi slušanja koji mogu uticati na dodatnu pojavu prostornog utiska naročito kod dvokanalnog stereo snimanja.)

BALANS PO PRAVCU

Subjektivni utisak o izvorima zvuka u okviru zvučne slike koji mogu biti postavljeni na način koji doprinosi izbalansiranosti zvučne slike.

IZOBLIČENJA

Pogoršanje kvaliteta zvuka prouzrokovano nelinearnošću sistema za snimanje ili reprodukciju zvuka.

DINAMIČKI OPSEG

Subjektivni osećaj odnosa između najglasnijeg i najtišeg nivoa u toku reprodukcije, u zavisnosti od očekivanja slušaoca u odnosu na prezentovani programski materijal.

IZOBLIČENJA

Izobličenja koja su nastala kao posledica elektro-akustičkog prenosnog lanca ili uređaja za procesiranje zvuka, kao što su šumovi, pucketanja, klikovi, nelinearna izobličenja, itd.

ELEKTRO-AKUSTIČKI ŠUMovi I SMETNJE

Odsutnost svih mogućih neželjenih zvukova u zvučnoj slici kao što su akustički šumovi, žagor publike, bitne greške, izobličenja raznih vrsta, itd.

HOMOGENOST ZVUČNOG PROSTORA

Subjektivni utisak o zvučnom prostoru i kompletnoj homogenosti zvučne slike, neprijatan osećaj više nego jednog prostora.

RAZUMLJIVOST

Mogućnost razlikovanja izgovorenih reči ili pevanog teksta.

LOKALIZACIJA

Subjektivni utisak da se svi zvučni izvori u okviru zvučne slike mogu precizno pozicionirati.

BALANS GLASNOĆE

Subjektivni utisak o relativnim odnosima snaga različitih zvučnih izvora.

OPŠTI UTISAK

Subjektivno vrednovanje opšteg utiska na osnovu prethodnih parametara koji su uticali da dobijemo totalnu zvučnu sliku kakva jeste kao interakcija različitih komponenata koje utiču na opšti utisak o kvalitetu jedne zvučne slike.

BUKA PUBLIKE

Subjektivni utisak o tome koliko publika smeta u praćenju zvučne slike.

REVERBERACIJA

Subjektivni utisak o prirodnom ili veštačkom indirektnom zvuku.

PRELAZNE POJAVE

(Sound attack): Subjektivna ocena o tranzijentnim pojavama

ZVUČNI BALANS

Subjektivni utisak o odnosu pojedinačnih izvora zvuka prema generalnoj, opštoj zvučnoj slici.

BOJA ZVUKA

Subjektivni utisak o svakom zvučnom izvoru unutar zvučne slike uključujući sve njegove harmonike u spektru.

BOJA REVERBERANTNOG ZVUKA

Subjektivni utisak o promeni prirodne boje zvuka u odnosu na prostornu poziciju samog izvora uključujući i veštačku reverberaciju.

ŠIRINA ZVUČNE SLIKE

Subjektivni utisak o širini zvučne slike u stereo zvučnom polju.

DEFINISANOST ZVUČNOG IZVORA

Subjektivni utisak o položaju različitih instrumenata ili glasova koji se istovremeno pojavljuju u stereo bazi i mogućnost njihove identifikacije.

VERODOSTOJNOST

Subjektivni utisak o položaju izvora zvuka u odnosu na njihovu stvarnu poziciju.

STEREO UTISAK

Subjektivni utisak o zvučnoj slici u odnosu na model očekivanja.

BOJA

Subjektivni utisak o tačnoj predstavi različitih karakteristika zvuka.

PROZRAČNOST (TRANSPARENTNOST)

Subjektivni utisak o svim detaljima u zvučnoj slici koji mogu biti jasno uočeni.

UTISAK O PROSTORU

Subjektivni utisak o tome da li je delo smešteno u odgovarajući prostor, prema modelu očekivanja.

EFEKTI

Subjektivni utisak o doprinosu efekata u radio i TV drami kao značajnog faktora koji doprinosi ili narušava dramsku konstrukciju.

Prilog 5

Ocenjivački list

OCENJIVAČKI LIST							
ID	Kategorija					Datum	
Mesto slušanja (1-7) ☐	Ostale informacije:						
Parametri	Ocene: <i>upisati znak X</i>					Zapažanja	
	1	2	3	4	5	6	
1. Prostorni utisak							
2. Stereo utisak							
3. Prozračnost							
4. Ravnoteža zvuka							
5. Boja zvuka							
6. Šumovi i smetnje							
7. Efekti (koristiti samo kod radio i tv drame)							
8. Opšti utisak							
Javni medijski servis:				Potpis ocenjivača:			
_____				_____			

Prilog 6

PRIJAVA

ID

Javni medijski servis:

Naslov dela:

Ime autora:

Izvođači:

Ime i prezime tonmajstora/dizajnera zvuka:

Datum i mesto snimanja:

Trajanje snimka (mm:ss):

Radio:

C1

C2

C3

C4

P1

P2

P3

P4

F1

F2

F3

F4

S1

S2

TV:

M

R

DF

SIP

L1

L2

Tehnika snimanja:

Sadržaj i posebni podaci:

Datum prijavljivanja:

TPD

ID

SKICA MIKROFONSKE POSTAVKE

MESTO SNIMANJA: _____

DIMENZIJE PROSTORA _____ m² V = _____ m³

SREDNJE VREME REVERBERACIJE: t = _____ sec.

MIX PULT: _____

UREĐAJI ZA SNIMANJE: _____

NAČIN SNIMANJA:

VIŠEKANALNO

AAD

POSTPRODUKCIJA

ADD

MASTERING

DDD

POMOĆNI UREĐAJI: _____

POSEBNE NAPOMENE: _____

Javni medijski servis: _____

Datum: _____

Autor: _____